

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Padasjoen asianhallintajärjestelmässä

§ 13

Ympäristöviranomaisen lausunto Tornimäen tuulivoimalan ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

PADDno-2025-48

Valmistelija / lisätiedot:

Maria Virtanen, ympäristösihteeri, maria.virtanen@padasjoki.fi

Liitteet

1 Salonen perustelut YVA tuulivoimahanke

ABO Energy Suomi Oy on toimittanut Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaisen arviointiselostuksen Padasjoen kunnan alueelle suunnittelemaansa Tornimäen tuulivoimahankeesta. YVA-selostukseen hankkeesta vastaava on koonnut hanketta ja sen arvioituja ympäristövaikutuksia koskevat tiedot.

Hämeen ELY-keskus on pyytänyt kunnan ympäristöviranomaiselta lausuntoa arviointiselostuksesta.

Kunnan ympäristöviranomaisen on todennut edellisessä lausunnossaan ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta, että ohjelmasta saadut palautteet ja viranomaisen lausunnot, sekä valmistelijalle toimitettu tieto kalasääksen pesästä tulee huomioida valmistelussa. Havainnekuvien esittäminen todettiin tärkeäksi asiaksi kuntalaisille ja vapaa-ajanasukkaille ja niiden osalta toivottiin hankevalmistelijalta monipuolisia kuvia eri suunnista arviointiselostusta varten.

Ehdotus

Esittelijä: Maria Virtanen, ympäristösihteeri

Padasjoen ympäristöviranomaisen lausuu ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta seuraavasti:

YVA-selostuksessa on selvitetty yhtenä asiakokonaisuutena hankkeen merkittäviä ympäristövaikutuksia. Melu- ja välkehaitan lisäksi maisemaan vaikuttava haitta on koettu tärkeäksi selvitettäväksi asiaksi mm. asukkaiden ja vapaa-ajanasukkaiden toimesta. Selostuksessa esitetty näkemäalueanalyysi kertoo tuulivoimaloiden näkyvyyden värikoodilla, jonka mukaan kaikki (5) voimalat näkyvät laajasti keskustan alueelle, voimaloiden itäpuolelle.

Sen sijaan tehdyistä havainnekuvista ei kaikilta osin havaitse tuulivoimaloiden sijoittumista olemassa olevaan maastoon ja maisemakuvaan tarkoituksenmukaisesti. Kuvia tulee olla nykyistä esitettyä useammasta paikasta (nyt esitetyt kuvat on otettu 17 paikasta). Koska Päijänteen maisemiin on etukäteen pelätty aiheutuvan laajaa maisemahaittaa tuulivoimaloiden vuoksi, on tärkeää, että havainnekuvia on esitetty laajasti myös Päijänteeltä. Havainnekuvia tulee ottaa myös lähialueella olevista matkailua palvelevista yrityksistä ja tärkeistä matkailukohteista, kuten Kelventeeltä, Keinuhongan tilalta Auttoisilta, Hokan tilalta Vesijaolta ja satamasta. Kuvissa tulee huomioida ympäristöministeriön ohjeistus (Maisemavaikutusten arviointi tuulivoima

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Padasjoen asianhallintajärjestelmässä

rakentamisessa, Ympäristöministeriön julkaisuja 2024:29 (Päivitys 2024)) kuvien ottamisesta.

Arviointiselostuksessa mainitaan sääksien osalta seuraavaa: "Tornimäen ympäristössä on kaksi sääksen pesää, jotka ovat olleet myös viime vuosiin asti asuttuja. Näistä toinen on hankealueesta 3,5 km lounaaseen ja toinen on hankealueesta kaksi kilometriä itään. Muita sääksipareja ei pesi viiden kilometrin säteellä hankealueesta. Lähimpien parien lentoreittejä ei tunneta tarkemmin, mutta petolintuseurannassa sääksi tavattiin kerran hankealueen itäosassa sijaitsevalla Kivijärvellä. Hankealueesta lounaaseen pesivälle sääkselle Tornimäen viisi tuulivoimalaa voi olla lentoeste, jos se suuntaa Päijänteelle kohti koillista, joilloin sillä on hankealueen eteläosassa VE1 toteutuessa kaksi kilometrin levyistä vapaata lentokaistaa käytettävissä. Sääksen törmäysriski kolmen kilometrin päässä hankealueen lounaaseen pesivän parin osalta arvioidaan varovaisuusperiaatteen mukaan kohtalaiseksi, mutta muualla alueella pesivälle sääksikannalle vähäiseksi."

Näin ollen kunnan ympäristöviranomaisen aiempi lausunto arviointiohjelmasta on huomioitu kalasääksen osalta selvityksessä hyvin.

Päätös

Jyrki Salonen ehdotti että lausunto palautetaan valmisteluun ja lausuntoon pyydetään lisää aikaa. Tiina Kaivolainen kannatti ehdotusta.

Puheenjohtaja totesi, että on tullut kannatettu vastaehdotus ja päätöksestä on äänestettävä. Äänestys toteutetaan nimenhuutoäänestyksenä; pohjaehdotusta äänestetään JAA ja vastaehdotusta EI.

JAA ääniä 5

EI ääniä 2

Päätökseksi tuli esittelijän pohjaehdotus.

Eriävä mielipide

Jyrki Salonen jätti päätöksestä eriävän mielipiteen puutteellisen valmistelun takia (kirjallinen perustelu eriävälle mielipiteelle on toimitettu sähköpostilla 11.3.2025).

Tiedoksi

kirjaamo@ely.fi

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Padasjoen asianhallintajärjestelmässä

Nähtävillä kunnan www-sivuilla 17.3.2025

Otteen oikeaksi todistaa

Padasjoki
17.03.2025

Pia Mustisto
hallintosihteeri

Tiedoksianto asianosaiselle

Lähetetty tiedoksi sähköpostitse 17.3.2025

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Padasjoen asianhallintajärjestelmässä

Muutoksenhakukielto

§13

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
- etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)
- oppilaan arviointia (Perusopetuslaki 22 ja 42 c §).

§ 13 Ympäristöviranomaisen lausunto Tornimäen tuulivoimalan ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Mielestäni lausuma on liian suppea, siitä puuttuu paljon tärkeitä asioita, joita rakennus- ja ympäristölautakunnan tulisi huomioida lausunnossa. YVA selostus ei ole osittain ajantasalla, joiltakin osilta pitäisi pyytää uudet lausunnot.

Lausuman takana on kuitenkin lautakunta.

Tornimäen havainnekuvat YVA-selostuksen kaikki havainnekuvat on esitetty panoraamakuvina. Panoraamakuvat vievät voimalat kauemmaksi kuin mitä ne todellisuudessa ovat. Panoraamakuvien rinnalla olisi pitänyt esittää havainnekuvia, jotka vastaavat 50 mm objektin kuvakokoa. Ne ovat pääsääntöisesti parempia, kuin panoraamakuvat, joissa voimalat katoavat lähes kokonaan horisonttiin. Kuvissa voimalat uppoavat myös paikoin harmaaseen pilvitaustaan ja puuston taakse. Yöajan havainnekuviissa ei näy lentoestevaloja lainkaan. YVA-selostuksen havainnekuvat ovat ympäristöministeriön uusimman vuoden 2024 ohjeen vastaiset. Valokuvasovitteet, kuten muukin havainnollistava materiaali tulee tehdä niin, ettei uusien rakenteiden näkymistä vähätellä. Tuulivoimaloita ei pidä pyrkiä häivyttämään kuvissa, vaan niiden näkymistä voidaan jopa jonkin verran korostaa, jotta kuva olisi luettavampi. Valokuvasovitteet laaditaan tyypillisesti kirkkaassa päivänvalossa, hyvissä sääolosuhteissa otettuihin pohjakuviin. Numerola Oy on tehnyt havainnekuvia Tornimäen voimaloista 50 mm objektilla. Niissä Särsjärven vastarannalla tuulivoimalat näkyvät todella massiivisina ihan eri tavalla kuin Abo Energyn kuvissa. Raahen Kopsa III tuulivoimahankkeen Rambollin havainnekuvasa (Lähde 4 ja Liite 3 Kopsa III, Raahen Kopsa III) etäisyys lähimpään voimalaan on 1.6 km ja voimaloiden napakorkeus on 170 m, kokonaiskorkeus 240 m, roottorin halkaisija 140 m. Kun sitä vertaa tuohon Abo Energyn kuvaan Särsjärveltä, jossa voimaloiden suuremman kokonsa vuoksi tulisi näkyä paremmin ei voi kuin ihmetellä Abo Energyn harhautusta, kun niitä tuskin näkyy lainkaan. Lisäksi YVA-selostuksesta puuttuvat kokonaan havainnekuvat Päijänteeltä koska kuvaajalla ei ollut venettä?

Ympäristövaikutusten IMPERIA arviointi Tuulivoimarakentaminen on lisääntynyt viime vuosina voimakkaasti ja yksittäisten voimaloiden koko on kasvanut merkittävästi. Tuulivoimalat vaikuttavat maisemaan erityisesti suuren kokonsa vuoksi. Maisemaa voivat muuttaa voimaloiden lisäksi myös tarvittavat sähkönsiirron rakenteet. Maisemavaikutusten arvioinnin avulla on ratkaistava, ovatko kyseinen alue ja ympäröivä aluekokonaisuus ominaisuuksiltaan sellaisia, että sinne voi sijoittaa luonteeltaan teollisia, suurimittakaavaisia rakenteita. Abo Energyn ympäristövaikutusten arvioinnissa on käytetty Jyväskylän yliopiston (2018) Imperia-hankkeessa kehiteltyjä menetelmiä. Vaikutuskohteen herkkyyttä luokitellaan tuulivoimapuistohankkeen ympäristövaikutusten arvioinnissa neljään luokkaan 1) vähäinen, 2) kohtalainen, 3) suuri ja 4) erittäin suuri.

Abo Energy tulee arvioinnissaan johtopäätökseen voimaloiden melu ja maisemamuutoksesta: **Kohtalainen.** Kokonaisarvio muutoksen suuruudesta arvioitiin myös kohtalaiseksi. Ramboll hyödynsi samaa Imperia-menetelmää Päijät-Hämeen liiton tuulivoiman maisemavaikutusten arvioinnissa, jonka tuloksia hyödynnetään maakuntakaavan laadinnassa. Tulokset esiteltiin 28.11.2024. Tornimäen osalta tämä arviointi oli hyvin erilainen kuin Abo Energyn YVA-selostuksessa. Maiseman herkimmiksi kohteiksi tunnistettiin Päijänne ja sen virkistyskäyttö, asuminen, kansallispuisto. Samoin vakituisen ja vapaa-ajan asumisen alueet sekä valtakunnalliset maisema-alueet ja kulttuuriympäristöt, Evon virkistysalueet, maakunnalliset arvoalueet, luonnon ydinalueet ja osin erämainen luonto ja paikoin viljelyseutu. Tornimäen maisemavaikutusten merkittävyyden arvioinnissa kokonaisarvio muutoksen suuruudesta ja vaikutuksen merkittävyydestä todettiin: **Suuri kielteinen.**

Merkittävimmän vaikutukset lähivaikutusalueella olivat Taruksen retkeilyalue, muut pienialaiset järvet sekä Auttoisten kulttuurimaisemat. Kaukovaikutusalueella Päijänne, maisema-alue ja kansallispuisto. Laajimmat ja merkittävimmät vaikutukset koettiin Päijänteen alueelle, jossa näkyvyys on ihan hyvä tuulivoimala-alueen suuntaan. 4. Melumallennus Melumallinnuksella pyritään määrittämään etäisyyttä, kuinka lähelle asutusta voimaloita voidaan rakentaa. Monet kunnat ja kaupungit ovat määritelleet minimietäisyyden asutuksesta, yleisimmin 2 km, suojellakseen vaki- ja loma-asukkaiden hyvinvointia. Näin ovat tehneet esim. Hollola ja Uusikaupunki. Sastamalan valtuusto vahvisti 21.2.2022 tuulivoimarakentamisen periaatteet ja asetti melumallennusarvoksi 35db (Normaalisti 40db) jota ei saa ylittää sekä päätti tilata hankekohtaisesti kaavoitusvaiheessa riippumattoman selvityksen. Sastamalan kaupungin mielestä toimijan selvitys melutasoista ei ole riittävä.

YVA-selostuksessa melumallennus on tehty voimalaitostyyppillä Vestas V172- 7.2MW. Tämän voimalaitoksen teho on 7.2MW ja roottorin halkaisija 172 m. Kyseisen voimalaitoksen melun lähtötaso on 106,90 dB. Tehdyn melumallennuksen voi kyseenalaistaa. Melumallennusta ei voitu tehdä tulevilla voimalatyyppillä, sillä malli ei ole vielä tiedossa. Tuulivoimalan koon ja tehon kasvaessa myös melun lähtötasoarvo kasvaa (esim. merituulivoimalat). Isommalla melun lähtötasoarvolla 40dB melu olisi mittauksessa ylittynyt.

YVA selvitys oli laadittu 2,5v vanhoilla lausumilla, luonnonvarakeskus huomio esim. torninmäen läheisyydestä on tehty havaintoja suurpedoista (ilveksistä, karhuista ja susista) (luonnonvaratieto.luke.fi), joten tulisiko pyytää luonnonvara keskukselta uusi lausunto, joka olisi ajantasalla. ?

Digita lausuu:Antennitelevision vastaanotto-ongelmien syntymisen estämiseksi onkin erittäin tärkeää tutkia suunnitellun tuulivoimalan vaikutus antenni-tv-lähetysten näkyvyyteen jo hyvissä ajoin ennen rakennuslupien hakemista ja myöntämistä, ja mieluiten jo ennen tuulivoimalan sijainti päätösten

tekemistä. Onko tämä tehty ?

Finavia Oy lausuu: tornimäen tuulivoimahankkeen YVA-ohjelmassa on todettu, että tuulivoimalalle tarvitaan lentoestelupa, jos ne sijoittuvat lentoasemien tai lentopaikkojen esterajoituspintojen alueelle. Finavia muistuttaa, että ilmailulain (864/2014) 158 §:n mukaan lentoesteluvan hakutarve voi määrittäytyä myös esteen korkeuden ja etäisyyden lentoasemasta perusteella. Tornimäen tuulivoimapuiston alue sijaitsee noin 60 km etäisyydellä lähimmästä lentoasemasta (Halli). Koska kohde sijaitsee yli 45 km etäisyydellä lentoasemasta, lentoestelupa tarvitaan maan- tai vedenpinnasta katsoen yli 60 m korkeuteen ulottuville esteille. Pitääkö tähän reagoida ?

Päijäthämeen pelastuslaitos on lausunut: torninmäen tuulivoimahankkeelta tulisi laatia tuulivoimaloiden jäävaara selvitys, tätä ei ole tehty, miksi ??

Esimerkiksi nämä asiat tulisi rakennus- ja ympäristölautakunnan huomioida lausuttaessa YVA selostuksesta. Täten ehdotan, että pidetään Maikin lausuma pohjana, mutta lisätään yllä mainitsemia asioita lausumaan.

Jos asiasta halutaan keskustella lisää, toivoisin että puheenjohtaja pyytää lautakunnan palaveriin tästä asiasta. Tiedän, että lausuman takaraja on maaliskuun loppuun, mutta siihen on mahdollista hakea lisää aikaa. Tämä mahdollistaisi tarkemman lausuman antamisen.

Rakennus- ja ympäristölautakunnan jäsen

Jyrki Salonen.

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
PL 29
15141 LAHTI
kirjaamo.hame@ely-keskus.fi

LAUSUNTOPYYNTÖ HAMELY/1002/2022

**Uudenmaan ELY-keskuksen Liikenne ja infrastruktuuri -vastualueen lausunto
ympäristövaikutusten ABO Energy Suomi Oy, Tornimäen tuulivoimahankkeen
YVA-menettely, Padasjoki**

Hämeen ELY-keskus on pyytänyt lausuntoa Uudenmaan ELY-keskuksen Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueelta koskien ABO Energy Suomi Oy:n ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaista arviointiselostusta Padasjoen kuntaan suunnitteilla olevasta Tornimäen tuulivoimalahankkeesta. Arvioitavasta hankkeesta on kaksi varsinaista vaihtoehtoa, sekä ns. nollavaihtoehto. Arvioitavat vaihtoehdot ovat:

VE 0: Hanketta ei toteuteta

VE A ja VE B, jotka eroavat toisistaan sähköaseman sijainnin osalta.

Hankealueelle suunnitellaan enintään viiden uuden tuulivoimalan rakentamista, joiden kokonaiskorkeus on enintään 290 metriä. Suunniteltujen voimaloiden yksikköteho on noin 6–10 megawattia ja kokonaistehon on arvioitu olevan n. 30–50 megawattia.

Arviointiselostuksessa on arvioitu, että liikennöinti hankealueelle tapahtuu kantatien 53 kautta, joka kulkee hankealueen pohjoisrajaa pitkin. Kantatie 53 kulkee myös hankealueen länsipuolella n. 6 kilometrin etäisyydellä. Liikennemäärien arvioidaan lisääntyvän kantatiellä 53 sekä mahdollisesti valtatiellä 24, joka sijaitsee hankealueen itäpuolella noin kahden kilometrin päässä hankealueesta. Arviointiselostuksen mukaan rakentamisesta aiheutuva liikenteen kasvu on maltillista suhteessa maanteiden kokonaisliikennemääriin. Kantatien 53 liikennemäärät hankealueen kohdalla ovat n. 1000–1400 ajoneuvoa vuorokaudessa, josta raskaan liikenteen osuus n. 150–200 ajoneuvoa vuorokaudessa. Valtatiellä 24 liikennemäärät ovat n. 2900–3100 ajoneuvoa vuorokaudessa, josta raskaan liikenteen osuus n. 240–320 ajoneuvoa vuorokaudessa. Kantatie 53 on osa SEKV-reitistöä, ja valtatie 24 on osa erikoiskuljetusreittiverkostoa täydentävää tiestöä. Liikennemäärien arvioidaan lisääntyvän suhteessa

kokonaisliikennemääriin kantatiellä 53 n. 1–3 % ja valtatiellä 24 n. 0–1 %. Kuitenkin lisäys verrattuna raskaiden ajoneuvojen määrään on suurempi, kantatiellä 53 n. 5–20 % ja valtatiellä 24 n. 3–13 % tilanteessa, jossa kiviaineskuljetuksia ajetaan kyseisiä tieosuuksia pitkin.

Kulku hankealueelle tapahtuu todennäköisesti pohjoisesta kantatien 53 suunnasta yksityistie- ja metsäautotieverkkoa pitkin, ja selostuksen mukaan ainoa kulkuyhteys hankealueelle onkin kantatieltä 53, joten määrällisesti liikenteen lisäys on todennäköisesti suurinta kantatiellä, sillä kaikki hankealueen ulkopuoliset kuljetukset saapuvat sen kautta.

Arviointiselostuksessa on kiitettävästi kuvailtu voimala-alueen lähiympäristön liikenteen nykytilaa huomioiden liikennemäärät ja hankkeen liikenteelliset vaikutukset. Kuljetusreittivaihtoehtoja on tuotu ilmi ja tarkasteltu yleisellä tasolla, sekä huomioitu käytettävissä olevat SEKV-reitit. Selostuksessa on kuljetusreittejä arvioitu pääasiassa yleisellä tasolla johtuen siitä, että suunnitelmat tarkentuvat myöhemmässä vaiheessa.

Selostuksessa todetaan, ettei erikoiskuljetusreiteillä Turun ja Porin satamasta hankealueelle ole painorajoitettuja teitä tai siltoja. ELY-keskus kehottaa kiinnittämään huomiota jatkotarkastelussa, että siinä tunnistetaan mahdolliset parantamistoimenpiteitä (mukaan lukien liittymien leventämiset, puiden kaadot ym) vaativat maantieliittymät sekä huomioidaan liikenneturvallisuus. Kuitenkin reittejä suunniteltaessa tulee kiinnittää huomiota myös käytettävien väylien kuntoon ja kantavuuteen. Jatkosuunnittelussa ja hankkeen tarkentuessa esimerkiksi maa-ainesten kuljetuksen osalta, on liikennemääriä perusteltua edelleen vielä tarkentaa. Selostuksesta ei varsinaisesti käy ilmi, mihin kuljetusten arvioitu määrä perustuu.

Liikennetarkastelua täsmennettäessä on syytä tuoda tarkemmin ilmi liikenteen suuntautumista sekä kuljetusten määrä ajoneuvotyypeittäin. Maa-aines- ja betonikuljetuksilla on erikoiskuljetusten lisäksi merkittävä vaikutus liikenteen näkökulmasta erityisesti, jos maa-aines- ja betonikuljetukset tulevat hankealueen ulkopuolelta. Liikennemäärien täsmentymisen yhteydessä on syytä kiinnittää huomiota myös liikenteen tuottamien päästöjen määrään.

Maankäytön ja liikenteen asiantuntija Elina Leukkunen

Lausunto Tornimäen tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

YMPLTK 11.03.2025 § 22
290/11.00.02/2022

Päijät-Hämeen ELY-keskus pyytää Asikkalan kunnalta lausuntoa 31.3.2025 mennessä ABO Energy Suomi Oy:n toimittamasta ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaisesta arviointiselostuksesta Padasjoen kunnan alueelle suunnittelemastaan Tornimäen tuulivoimahankkeesta.

Hankkeesta vastaavana toimiva ABO Energy Suomi Oy suunnittelee Tornimäen tuulivoimapuistoa Padasjoen kuntaan. Hankealue sijoittuu Padasjoen keskustaajaman ja Auttoisten kylän väliselle alueelle. Tornimäen tuulivoimapuiston pinta-ala on noin 830 hehtaaria. Hankealue on pääosin metsätalousaluetta. Hankealue koostuu kolmestakymmenestä kiinteistöstä, jotka osuvat kokonaan tai osittain hankealueelle.

Hankealueelle suunnitellaan enintään viiden uuden tuulivoimalan rakentamista. Suunniteltujen voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 290 metriä. Suunniteltujen tuulivoimaloiden yksikköteho on noin 6–10 megawattia (MW) ja kokonaisteho on arviolta noin 30–50 MW.

Arviointimenettelyn tarkoituksena on tunnistaa, arvioida ja kuvata hankkeen todennäköisesti merkittävät ympäristövaikutukset. Arviointimenettelyssä kuullaan viranomaisia, ja niitä, joiden oloihin tai etuihin hanke saattaa vaikuttaa, sekä yhteisöjä ja säätiöitä, joiden toimintaa hankkeen vaikutukset saattavat koskea. Arviointi ei ole lupamenettely. Arvioinnin tuottamaa tietoa käytetään hankkeessa tehtävän päätöksenteon tukena.

Maisema-alueen maisemakuva ja tärkeät ydinalueet huomioiden voimaloiden aiheuttama muutos maisemassa kohdistuu kuitenkin lähinnä Pulkkilanharjulta koettavaan maisemaan länteen katsoessa. Muista ydinalueista Kurhilan, Hillilän ja Asikkalan kirkonkylään tai Vähä-Äiniöönkään voimaloita ei juuri näy tai niiden näkyminen on melko epätodennäköistä tai erittäin vähäistä. Tuulivoimaloita näkyy pääsääntöisesti Päijänteen vesialueilla sekä Pulkkilanharjulta ja saarilta niiden länsirannoilta. Etäisyys on paikoin todella pitkä, ja voimalat näkyisivät kapeana rivistönä ja suurilta osin horisontin metsän takana katveessa.

Hankkeen käyttövaiheen aikana tuulivoimaloiden lavat aiheuttavat pyöriessään aerodynaamista ääntä. Tuulivoimaloiden ominainen ääni (vaihteleva "humina") syntyy lavan aerodynaamisesta äänestä sekä lavan ohittaessa maston, jolloin lavan ääni heijastuu rungosta ja toisaalta rungon ja lavan väliin puristuva ilma synnyttää uuden äänen. Tornimäen hankkeessa tuulivoimaloiden aiheuttamat melutasot eivät ylitä tuulivoimamelulle annettuja ohjearvoja yhdenkään laskentapisteen

kohdalla. Meluarvot eivät ylitä ympäristön asuin- tai lomarakennusten kohdalla. Myös pienitaajuinen melu alittaa toimenpiderajat.

Valmistelija

Ympäristönsuojelutarkastaja Anniina Jäntti
puh. 044 778 0277, sähköposti: etunimi.sukunimi(a)asikkala.fi

Esittelijä

Ympäristönsuojelutarkastaja Ahava Terhi

Päätösehdotus

Suunniteltavan tuulivoimahankkeen vaikutukset olisivat selvityksen mukaan Asikkalan kunnan alueella lähinnä maisemalliset. Maisemavaikutuksia on arvioitu Päijänteellä ja Pulkkilanharjulla. Vaikutukset eivät kuitenkaan ole merkittäviä. Asikkalan ympäristölautakunnalla ei ole lausuttavaa ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Otteen oikeaksi todistaa

17.03.2025

Tiina Talvi
Pöytäkirjanpitäjä

Asikkalan kunta

Ote pöytäkirjasta

Ympäristölautakunta

§ 22

11.03.2025

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 22

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (Kuntal 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
- etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)

Aihe: Vastaus lausuntopyyntöön: Padasjoen Tornimäen tuulivoimahankkeen YVA-selostus
Lähetetty: 19.3.2025, 11.31.38
Mistä: hameenliitto@hame.fi<hameenliitto@hame.fi>
Mihin: ELY Kirjaamo Häme

Luokat: Anu

Tämä viesti on lähetetty Hämeen liiton asiankäsittelyjärjestelmästä.
Lähetyspäivämäärä: 19.03.2025

Asianumero: HL/252/03.10.00/2022
Lähettiläjä: Mustonen Paula
Lähettiläjän puhelinnumero: 050 375 3218
Lähettiläjän sähköpostiosoite: paula.mustonen@hame.fi

Hämeen liitto kiittää mahdollisuudesta lausua Padasjoen Tornimäen tuulivoimahankkeen YVA- selostuksesta. Hämeen liitolla ei ole asiasta huomautettavaa.

Hämeen liitto / Regional Council of Häme
Niittykatu 5, 13100 Hämeenlinna, Finland
hameenliitto@hame.fi

@hameenliitto
#hameenliitto
<https://eur03.safelinks.protection.outlook.com/?url=http%3A%2F%2Fwww.hameenliitto.fi%2F&data=05%7C02%7Ckirjaamo.hame%40ely-keskus.fi%7C88b55148e4ac48fbb66b08dd66c8dad7%7Cd95951a6dfd34a749abbf2b2cb89d671%7C0%7C0%7C638779735021990426%7CUnknown%7CTWFpbGZsb3d8eyJFbXB0eU1hcGkiOnRydWUsIlYiOiIjXaW4zMilskFOIjoiTWFpbClldUIjoyfQ%3D%3D%7C0%7C%7C%7C&sdata=SS3OPShtzJtQa%2Fq2DkCPAXTkjRE6cqNHPloFa5fybS4%3D&reserved=0>

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Liisa Koskelainen	Suomi.fi	27.03.2025 16:05:42 UTC+02:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (4 sivua)

Kansilehden sivu 1/1

Hämeen ELY-keskus

Viite: Lausuntopyyntö 19.2.2025

Asia: Tornimäen tuulivoima, ympäristövaikutusten arviointiselostus, Padasjoki

Hankealue sijoittuu Padasjoen kuntaan keskustaajaman ja Auttoisten kylän väliselle alueelle. Padasjoen keskustaajama sijaitsee noin neljän kilometrin etäisyydellä hankealueen koillispuolella ja Asikkalan keskustaajama noin 19 kilometrin etäisyydellä hankealueesta kaakkoon. Tornimäen tuulivoimapuiston pinta-ala on noin 830 hehtaaria. Koko alueelle suunnitellaan enintään viiden (5) tuulivoimalan rakentamista ja sähkönsiirtoa varten on tarkoituksena rakentaa sähköasema. Tornimäen hankkeeseen sovelletaan YVA-menettelyä yksittäistapauspäätöksen perusteella.

Tässä ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkastellaan kahta varsinaista toteutusvaihtoehtoa, sekä niin sanottua nollavaihtoehtoa eli hankkeen toteuttamatta jättämistä. Hankkeen toteuttaminen edellyttää tuulivoimaosayleiskaavan laatimista.

Lahten museot/Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo lausuu 7.2.2025 päivätystä ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta pyydettyä lausuntonaan seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Osana hanketta suunnitelma-alueen muinaisjäännökset (erityisesti muuttuvan maankäytön alueiden osalta) on selvitetty vuosina 2022 ja 2024 (*S. Kärkkäinen, Heilu oy*). Museo on arvioinut molemmat raportit ja todennut suoritettujen inventointien niiden pohjalta riittäviksi selvityksiksi. Tiedot muinaismuistolain (295/1963) suojaamista muinaisjäännöksistä ja muista mahdollisista suojelua edellyttävistä kohteista ovat näiltä osin ajan tasalla ja myös huomioitu hankkeessa muinaismuistolain edellyttämällä tavalla.

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksen luvussa 9 *Vaikutukset arkeologiseen kulttuuriperintöön* hankkeen vaikutukset arkeologiseen kulttuuriperintöön on esitetty perusteellisesti. Suojellut kohteet on merkitty raportin kartoille ja esitelty taulukossa 9.1. (s. 182/428). Kuten arviointiselostuksessa tuodaan esille, kiinteät muinaisjäännökset ovat muinaismuistolain (295/1963) suojaamia ja ilman Museoviraston myöntämää kajoamislupaa on kiinteän muinaisjäännöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen kielletty. Tämä koskee myös vahingoittuneita kiinteitä muinaisjäännöksiä. Lisäksi, kuten arviointiselostuksessa myös esitetään, on muinaisjäännökset muuttuvan maankäytön alueilla huomioitava myös rakentamisaikana siten, etteivät ne ja niiden välitön lähialue vahingoitu. Tämä koskee erityisesti kahta kohdetta: *Honolanrimpi 2*

(1000046418) ja *Honolanrimmi 2* (1000054235), jotka sijoittuvat suunniteltujen rakenteiden välittömään läheisyyteen. Kyseiset kohteet tulee merkitä maastoon jo ennen rakennustöitä ja työkoneiden reitit, samoin kuin suunnitellut tiet on sijoitettava siten, etteivät kohteet vahingoitu rakentamisaikana. Jos kyseiset suojellut kohteet ovat vaarassa vahingoittua/tuhoutua, on ne arkeologisesti tutkittava ja dokumentoitava riittävällä tarkkuudella ennen rakentamistöiden aloittamista. Tutkimuksiin edellytetään muinaismuistolain (295/1963) 11 § momentin mukaista kajoamislupaa, jota haetaan Museovirastolta.

Museo katsoo suoritettujen ympäristövaikutusten arvioinnin olevan arkeologisen kulttuuriperinnön osalta riittävä. Arvioinnin havainnot on syytä huomioida myös hankkeen käytännön toteutuksessa.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksen luvussa 8 *Vaikutukset maisemaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön* on tunnistettu ja selvitetty perusteellisesti suunnittelualueen ja lähialueen valtakunnalliset ja maakunnalliset kulttuuriympäristökohteet ja -alueet 0-30 kilometrin etäisyydellä suunnittelualueesta. Myös paikallisesti arvokkaat kohteet ja alueet on huomioitu, ja tilannetta on havainnollistettu karttasovitteilla. Lähimmäksi suunnittelualueutta sijoittuu maakunnallisesti arvokas maisema-alue Pallitta-Tyllänmäki (MaMa 2024), jonka puskurivyöhyke ulottuu hankealueelle.

Tuulivoimaloiden maisemavaikutuksia on tarkasteltu Ympäristöministeriön laatiman oppaan (2024) ohjeellisten etäisyysvyöhykkeiden mukaisesti. Maisemavaikutusten merkittävyttä on arvioitu tarkastelemalla tuulivoimaloiden hallitsevuutta yleismaisemassa sekä tuulivoimahankkeen aiheuttaman muutoksen suuruutta nykyiseen maisemakuvaan verrattuna.

Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön on arvioitu hankevaihtoehdolle VE1. Tuulivoimaloiden vaikutuksista maisemaan on laadittu näkemäalueanalyysi ja havainnekuvia. Vaikutusten arvioinnissa on painotettu lähi- ja välialueita, ja niille sijoittuvien maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön arvokohteiden herkkyyks on esitetty arviointitaulukoissa luokitellen neljään luokkaan 1) vähäinen, 2) kohtalainen, 3) suuri ja 4) erittäin suuri.

Arviointiselostuksen mukaan vaihtoehdossa VE1 Tornimäen tuulivoimalat muuttavat maisemaa voimaloiden välittömällä lähietäisyydellä noin kahden kilometrin etäisyydellä voimaloista paikoin melko suuresti. Melko sulkeutunut metsäinen maisematila hankealueella muuttuu jonkin verran nykyistä avoimemmaksi, kun joitakin uusia tieosuuksia rakennetaan ja voimaloiden asennuspaikkojen ympäristöstä raivataan metsää. Pääosin metsätalousalueesta koostuva hankealue muuttuu voimaloiden rakentamisen myötä energiantuotantoalueeksi. Selostuksen mukaan maakunnallisesti

arvokkaisiin kohteisiin *Kirkonkylän kulttuuriympäristö* (MARY) ja *Kartanon peltoalue* (MaMa 2024) sekä paikallisesti arvokkaisiin kohteisiin *Osoilan kylä* ja *Hoimelan ympäristö* kohdistuvat vaikutukset ovat kohtalaiset.

Myös yhteisvaikutuksia muiden tuulivoimapuistojen kanssa on tarkasteltu enintään 20 kilometrin etäisyydelle sijoittuvien hankkeiden kanssa, jolloin eniten yhteisvaikutuksia syntyisi Tornimäen ja Riuttankolun hankkeiden väliin jääville alueille, joille sijoittuu valtakunnallisesti arvokas maisema-alue *Auttoisten ja Vesijaoen kulttuurimaisemat* (VAMA 2021) rakennetun kulttuuriympäristön kohteineen. Selvityksessä on kuitenkin arvioitu Tornimäen aiheuttaman yhteisvaikutuksen maiseman muutoksen osuus maisema-alueella melko vähäiseksi. Yli 20 kilometrin etäisyydelle Tornimäen hankkeesta sijoittuu muutama suunnitteilla oleva tuulivoimahanke. Pääsääntöisesti maisemalliset yhteisvaikutukset muiden voimaloiden kanssa jäävät vähäisiksi, mutta mikäli näiden hankkeiden voimaloita näkyisi suurille alueille, VAMA-alueella voivat vaikutukset maisema-alueelle olla hieman suuremmat.

Selostuksen mukaan tuulivoimaloiden visuaalisia vaikutuksia voidaan parhaiten suunnitella ja lieventää voimaloiden sijoittelulla ja voimaloiden kokoon puuttumalla. Museon näkemyksen mukaan nämä maisemavaikutusten lieventämistoimenpiteet tulee huomioida hankkeen jatkosuunnittelussa. Yksityiskohtaisemmat tekniset ratkaisut selvitetään YVA-menettelyn jälkeen tapahtuvassa jatkosuunnittelussa. Ympäristövaikutusten arviointi on rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman osalta riittävä.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö Liisa Koskelainen

arkeologi Tomi Kuljukka

rakennustutkija Satu Taivaskallio

Tiedoksi: Museovirasto, Hämeen ELY-keskus

LAHDEN MUSEOT

Lahti City Museums

Lausunto

D/451/12.03.02.03/2025

27.3.2025

Alueellinen vastuumuseo

Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat
Ympäristöterveydenhuoltoyksikkö

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
kirjaamo.hame@ely-keskus.fi

lausuntopyyntö 19.2.2025, HAMELY/1002/2022

Padasjoen Tornimäen tuulivoimahankkeen ympäristö- vaikutusten arviointiselostus

ABO Wind Oy suunnittelee Padasjoen Tornimäelle tuulivoimapuistoa, jonka kokonaisteho on noin 30–50 MW. Hankealueen koko on 830 hehtaaria. Tuulivoima-alueen rakentamisen arvioidaan kestävän noin vuoden.

Arvioitavat vaihtoehdot:

VE0: Hanketta ei toteuteta.

VE1: Hankealueelle rakennetaan enintään viisi tuulivoimalaa, joiden kokonaiskorkeus on enintään 290 metriä ja yksikköteho 6–10 MW.

Hankkeen sähkönsiirtoa varten hankealueelle rakennetaan sähköasema ja liityntä toteutetaan alueella sijaitsevaan Elenia Oy:n 110 kV:n voimajohtoon. Hankealueen sisäinen sähkönsiirto toteutetaan maakaapelilla. Sähköaseman yhteyteen voidaan rakentaa myös akkuvarastointijärjestelmä konttirakenteisista akuista.

Sähköaseman sijainnille tarkastellaan kahta vaihtoehtoa:

VEA: Sähköasema sijoittuu Elenian 110 kV:n välittömään yhteyteen ja 2-luokan pohjavesialueelle.

VEB: Sähköasema sijoittuu keskeemmälle hankealuetta ja liittyminen Elenian 110 kV:n voimajohtoon tapahtuu 110 kV:n ilmajohtolla, jonka pituus on noin 290 metriä. Sähköasema ei sijoitu pohjavesialueelle.

Päijät-Hämeen maakuntakaavassa hankealuetta ei ole osoitettu tuulivoimaloiden alueeksi. Päijät-Hämeen alueelle on vuonna 2023 laadittu selvitys tuulivoimatuotantoon alustavasti soveltuvista alueista. Selvityksessä Tornimäen alueen on arvioitu täyttävän tuulivoiman seudullisen tason vaatimukset. Hankealueella ei ole voimassa tai vireillä yleiskaavoja. Hankkeen toteuttaminen edellyttää tuulivoimaosayleiskaavaa, joka laadinta on vireillä. Hankealueella on voimassa Suntelan ranta-

asemakaava, jossa hankealue on osoitettu metsätalousalueeksi. Kaava-alueelle sijoittuu kaksi voimalaa. Tuulivoimala-alueen kaavoittaminen edellyttää ranta-asemakaavan osittaista kumoamista.

Hankealueella ei sijaitse asuin- tai vapaa-ajan rakennuksia. Lähin taajama, Padasjoen keskusta, sijaitsee lähimmillään noin 2,5 kilometrin etäisyydellä lähimmästä voimalasta ja lähin kylä noin 3,5 kilometrin etäisyydellä. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat noin 1,1 kilometrin etäisyydellä ja lähimmät vapaa-ajan asuinrakennukset noin kilometrin etäisyydellä voimalapaikoista. Alle kahden kilometrin etäisyydellä voimaloista on kahdeksan asuinrakennusta ja 76 vapaa-ajan rakennusta ja alle viiden kilometrin etäisyydellä voimaloista on 426 asuinrakennusta ja 291 vapaa-ajan rakennusta. Alle kahden kilometrin etäisyydellä voimaloista asuu 13 asukasta, alle viiden kilometrin etäisyydellä 1 116 asukasta ja alle kymmenen kilometrin etäisyydellä 2 472 asukasta.

Lähimmät päiväkodit, koulut ja vanhustenhoidon asumisyksiköt sijaitsevat Padasjoen kirkonkylässä noin 4–5 kilometrin etäisyydellä. Hankealueen pohjoispuolella Iso-Särsjärven rannalla sijaitsee seurakunnan leirikeskus, jonne on etäisyyttä voimaloista noin 1,1 kilometriä.

Alle 20 kilometrin etäisyydellä hankealueen voimaloista sijaitsee yksi suunnitteilla oleva tuulivoimahanke, Riuttankolu, noin 9,4 kilometrin etäisyydellä. Riuttankolun alueelle suunnitellaan viiden tuulivoimalan ja lisäksi aurinkovoimalan rakentamista. Hankkeen kaavoitussopimus on hyväksytty kunnassa 3.6.2024. Hankkeen suunnittelu on alkuvaiheessa, eikä hankkeen voimalasijoittelu ole ollut julkinen silloin, kun Tornimäen hankkeen näkymäalueanalyysi ja havainnekuvat on laadittu. Riuttankolun hankkeen YVA-menettelyssä tullaan arvioimaan tarkemmin yhteisvaikutuksia Tornimäen hankkeen kanssa.

Melu

Arviointiselostuksen mukaan nykytilanteessa hankealueen merkittävimpanä äänilähteenä ovat liikenne sekä ajoittaiset metsänhoitotöistä kantautuvat äänet.

Melumallinnuksen tulosten mukaan tuulivoimaloiden melu ei ylitä 40 dB:n ohjearvoa yhdenkään rakennetun tai rakentamattoman rakennuspaikan kohdalla eikä Särsjärven leirikeskuksen kohdalla. Sisätilojen pienitaajuisen melun toimenpideraja ei ylity yhdessäkään laskentapisteessä.

Tuulivoimalaitosten tuottamaa melua voidaan tarvittaessa rajoittaa laitoksen säätö- ja ohjausjärjestelmän avulla siten, että äänitaso voidaan pitää alle ohje- ja suositusarvorajojen. Tuulivoimaloiden erilaisilla

laparatkaisuilla voidaan myös vaikuttaa voimaloiden melutasoon. Melumallinnuksen perusteella hankkeessa ei arvioida olevan tarvetta rajoitustoimille. Mikäli toteutukseen valittava voimalamalli on erilainen kuin melumallinuksissa käytetty voimalamalli, tehdään melumallinnukset uudelleen viimeistään rakennuslupavaiheessa.

Välke

Välkemallinnuksen perusteella vuotuinen todennäköinen välkevaikutus ylittää Ruotsin 8 tunnin ohjearvon kahden lomarakennuksen ja Tanskan 10 tunnin ohjearvon yhden lomarakennuksen kohdalla. Päiväkohtainen todennäköinen välkeaika alittaa Ruotsin 30 minuutin ohjearvon kaikkien alueen asuin- ja lomarakennusten sekä rakentamattomien rakennuspaikkojen ja leirikeskuksen kohdalla. Kun huomioidaan olemassa olevan puuston välkettä vähentävä vaikutus, eivät edellä mainitut ohjearvot ylity missään laskentapisteessä.

Varjonmuodostuksen haitallisia vaikutuksia voidaan vähentää esimerkiksi pysäyttämällä voimalat välkkymisen kannalta hankalimpina aikoina. Varjostusalueita voidaan myös supistaa valitsemalla voimaloiden rakennuspaikat tai voimalatyypit niin, ettei haitallisia varjostusvaikutuksia synny. Mikäli hanke tullaan nykyisten suunnitelmien mukaan toteuttamaan, voi olla tarvetta edellä kuvatuille lieventämistoimenpiteille.

Seurantaohjelma

Mikäli tuulivoima-alueelta kantautuu asukkaiden mukaan toistuvaa häiritsevää melua, tuulivoimapuiston toiminnanaikaista melua voidaan tarvittaessa seurata mittauksilla.

Ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia ehdotetaan seurattavaksi tuulivoimapuistosta ja sen mahdollisista häiriöistä annettavien palautteiden perusteella. Lähialueen asukkaille voidaan tarpeen mukaan toteuttaa asukaskysely tuulivoimapuiston vaikutusten kokemisesta, kun tuulivoimapuisto on ollut toiminnassa kahden vuoden ajan. Tarkempi seurantasuunnitelma laaditaan myöhemmin hankkeen kaavoituksen yhteydessä.

Lausunto

Etelä-Suomen aluehallintoviraston peruspalvelut, oikeusturva ja luvat vastualueen ympäristöterveydenhuoltoyksikkö antaa asiasta seuraavan lausunnon.

Melumallinnuksen perusteella tuulivoimaloista aiheutuva melu ei ylitä valtioneuvoston asetuksessa 1107/2015 annettuja tuulivoimaloiden ulkomelun ohjearvoja eikä sosiaali- ja terveysministeriön asumisterveysasetuksen 545/2015 pienitaajuisen melun toimenpiderajoja.

Välkemallinnuksen perusteella vuotuinen todennäköinen välkevaikutus ylittää kahdessa lomarakennuksessa Ruotsin 8 tunnin ohjearvon ja toisessa niistä myös Tanskan 10 tunnin ohjearvon. Ohjearvot eivät ylity, kun huomioidaan olemassa olevan puuston välkettä vähentävä vaikutus. Ruotsin 30 minuutin päiväkohtainen todennäköinen välkeajan ohjearvo alittuu kaikissa häiriintyvissä kohteissa. Suomessa ei ole määritelty välkevaikutukselle raja-arvoja tai suosituksia, mutta on suositeltu käytettävän muiden maiden raja-arvoja ja suosituksia välkkeen rajoittamisessa. Ympäristöterveydenhuoltoyksikkö pitää tarpeellisena varautua jatkosuunnittelussa välkehaittojen vähentämiseen ainakin niiden voimaloiden suunnittelussa, joista aiheutuu edellä mainittujen ohjearvojen ylityksiä lomarakennuksille, koska välkettä vähentävän puuston pysyvyyttä ei voida taata.

Ympäristöterveydenhuoltoyksikkö pitää terveyshaittojen ehkäisemiseksi välttämättömänä, että mikäli kaavoitusvaiheessa tai rakennuslupaa haettaessa todellinen voimalamalli muuttuu teknisiltä ominaisuuksiltaan mallinuksissa käytetystä tyyppivoimalasta siten, että sillä voi olla vaikutusta melun tai välkkeen leviämiseen, tulee mallinnukset tarkistaa ennen rakennuslupan myöntämistä tositilannetta vastaaviksi. Tarvittaessa hankkeelta tulee edellyttää ympäristölupaa, mikäli kaavamääräyksissä tai rakennusluvassa ei voida asettaa riittäviä ehtoja melu- ja välkehaittojen estämiseksi. Tarvittaessa tulee mittauksin ja selvityksin varmistaa, ettei terveyshaittoja aiheudu.

Ympäristöterveydenhuoltoyksikkö pitää tarpeellisena aktiivista, oikea-aikaista, monikanavaista ja säännöllisesti toistuvaa tiedottamista ja vuoropuhelua vaikutusalueen asukkaiden ja loma-asukkaiden kanssa, jotta he ovat tietoisia kulloisistakin rakentamisen aikaisista toimenpiteistä, niiden kestosta sekä miten haittoja aiotaan ehkäistä. Arviointiselostuksessa ehdotettu ihmisiin kohdistuvien vaikutusten seuraaminen asukaskyselyllä hankkeen valmistumisen jälkeen on suositeltavaa, koska lähialueella on paljon vakituista ja loma-asutusta.

Ympäristöterveydenhuollon
ylitarkastaja

Erja-Riitta Tarhanen

Tiedoksi Päijät-Hämeen ympäristöterveys

Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Postiosoite: PL 1, 13035 AVI
Puhelinvaihde: 0295 016 000
kirjaamo.etela@avi.fi | www.avi.fi

Tämä asiakirja ESAVI/6608/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ESAVI/6608/2025 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Tarhanen Erja-Riitta 03.03.2025 11:29

Hämeen ELY-keskus
Ympäristö ja luonnonvarat
PL 29
15141 Lahti

Lausunto

11.3.2025

HOLDno-2024-959

Viite: HAMELY/1002/2022

Terveystensuojeluviranomaisen lausunto Padasjoen Tornimäen tuulivoimahankkeen YVA-selostuksesta

Hämeen ELY-keskuksen Ympäristö ja luonnonvarat yksikkö pyytää terveystensuojeluviranomaisen lausuntoa Tornimäen tuulivoimahankkeen YVA-selostuksesta.

Hankkeen pohjatiedot

ABO Wind Oy suunnittelee Padasjoen Tornimäelle tuulivoimapuistoa, jonka kokonaisteho on 30–50 MW ja käsittää enintään 5 tuulivoimalaa. Hankealueen koko on 830 hehtaaria. Tuulivoima-alueen rakentamisen arvioidaan kestävän noin vuoden.

YVA-selostuksessa arvioidaan kahta toteutusvaihtoehtoa. Nollavaihtoehdon lisäksi tarkastellaan 5 tuulivoimalan rakentamista, joiden yksikköteho on 6-10 MW ja kokonaiskorkeus 290 m.

Hankkeen sähkönsiirtoa varten hankealueelle rakennetaan sähköasema ja liityntä toteutetaan alueella sijaitsevaan 110 kV:n voimajohtoon. Sisäinen sähkönsiirto toteutetaan maakaapelilla. Sähköaseman yhteyteen voidaan rakentaa myös akkuvarastointijärjestelmä konttirakenteisista akuista.

Sähköaseman sijainnille tarkastellaan kahta vaihtoehtoa. Ensimmäisessä sähköasema sijoittuisi sähkölinjan välittömään läheisyyteen ja 2-luokan pohjavesialueelle. Toisessa vaihtoehdossa sähköasema olisi keskeisellä alueella ja liittyisi sähkölinjaan noin 290 m pitkällä ilmajohtolla. Sähköasema ei sijoittuisi tässä vaihtoehdossa pohjavesialueelle.

Päijät-Hämeen maakuntakaavassa hankealuetta ei ole osoitettu tuulivoimaloiden alueeksi. Hankealueella ei ole voimassa tai vireillä yleiskaavoja. Hankkeen toteuttaminen edellyttää tuulivoimaosayleiskaavaa, joka laadinta on käynnistetty.

Lähtötietojen mukaan hankealueella ei sijaitse asuin- tai vapaa-ajan rakennuksia. Lähin taajama, Padasjoen keskusta, sijaitsee lähimmillään noin 2,5 kilometrin etäisyydellä lähimmästä voimalasta ja lähin kylä noin 3,5 kilometrin etäisyydellä. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat noin 1,1 kilometrin etäisyydellä ja lähimmät vapaa-ajan asuinrakennukset noin kilometrin etäisyydellä voimalapaikoista. Hankealueen pohjoisosassa sijaitsee seurakunnan leirikeskus noin kilometrin etäisyydellä. Alle kahden kilometrin etäisyydellä voimaloista on kahdeksan asuinrakennusta ja 76 vapaa-ajan rakennusta. Lähimmät herkätkähteet kuten koulu, päiväkotit ja sosiaalialan yksiköt sijaitsevat kuntakeskuksessa noin 4 kilometrin päässä.

Hanketta varten on laadittu välkemallinnus, jossa altistusaikoja verrataan yleisen käytännön mukaisesti Ruotsissa ja Tanskassa asetettuihin päivä- ja vuosikohtaisiin altistusaikoihin. Mallinnuksen mukainen välkevaikutus ylittyi 1-2 loma-asunnon kohdalla. Huomioitaessa puuston vaikutus välkevaikutus ei ylitä missään tarkastelupisteessä.

Hankkeesta on tehty myös melumallinnus. Mallinnuksen mukaan tuulivoimaloiden melu ei ylitä alueella 40 dB:n ohjearvoa minkään kiinteistön kohdalla, eikä läheisen leirikeskuksen alueella. Myöskään pienitaajuuden melun toimenpideraja sisätiloissa ei ylitä missään laskentapisteessä. Sisätilojen melun arvioinnissa on kuitenkin epävarmuustekijöitä, koska rakennusten ulkovaipan ääneneristävyys voi vaihdella erityyppisten ja eri käyttötarkoitukseen rakennettujen rakennusten välillä. Mallinnuksessa on käytetty tutkimukseen perustuvia vaipan vaimennusarvoja.

Hankkeessa on laadittu myös seurantaohjelma, jossa otetaan kantaa meluvaikutuksiin. Ohjelman mukaan, mikäli tuulivoima-alueelta ilmoitetaan häiritsevää melua, voidaan melua seurata toiminnanaikaisilla mittauksilla. Ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia ehdotetaan seurattavaksi asukaskyselystä saatavan palautteen perusteella 2 vuoden kuluttua toiminnan aloituksesta. Tarkempi seurantasuunnitelma laadittaisiin alueen kaavoituksen yhteydessä.

Lausunto

Olen tutustunut YVA-selostuksen aineistoon ja totean, että YVA-selostuksessa on tuotu selkeästi esille hankkeen vaikutuksia ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön. Hankkeen jatkotyössä pyydän kiinnittämään huomiota vielä seuraaviin asioihin.

Yleisesti välkevaikutusten arvioinnissa käytetyn Ruotsin vuotuisen 8 tunnin ohjearvo ylittyy kahden lomarakennuksen kohdalla. Puuston vaikutus huomioiden ohjearvo ei ylitä kummassakaan näistä. Hankkeessa tulisi jatkossa varautua välkehaittojen minimointiin vähintään niiden voimaloiden osalta, jotka aiheuttavat ohjearvojen ylityksiä edellä mainituille lomarakennuksille. Tämä on perusteltua, koska pidemmällä aikavälillä puuston pysyvyyttä alueella ei voida taata.

Hankkeessa tehdyn melumallinnuksen mukaan tuulivoimasta aiheutuva melu ei ylitä tuulivoimaloiden ulkomelusta annetun asetuksen ohjearvoja, eikä myöskään asumisterveysasetuksen sisätilojen pienitaajuuden melun toimenpiderajoja. Arviointiselostuksen mukaan alueen muut merkittävämmät melulähteet ovat tieliikennemelu sekä satunnaiset metsähoitotyöstä aiheutuvat äänet. Tuulivoimaloiden aiheuttamaan meluun voidaan vaikuttaa merkittävästi esimerkiksi erilaisilla laparatkaisuilla. Käytettävissä olevat tekniset ratkaisut olisi huomioitava jatkosuunnittelussa toiminnan aiheuttaman melun minimoimiseksi, vaikka raja-arvot alittuvatkin.

YVA-selostuksen mallinnukset ja muu suunnittelu on tehty esitetyn tyyppisellä voimalamallilla. Terveyshaittojen ehkäisemiseksi on keskeistä hankkeen edetessä varmistaa, että suunnitelmat ja mallinnukset pätevät teknisiltä ominaisuuksiltaan myös toteutukseen valittavalla voimalamallilla. Tarvittaessa erityisesti melun ja välikkeen leviämisen osalta mallinnukset tulisi tarkastaa viimeistään rakennuslupavaiheessa. Jos haittatekijöissä tapahtuu voimalatyyppin muutoksen myötä merkittävämpiä muutoksia, jotka vaativat rajoituskeinoja terveyshaittojen estämiseksi, eikä tarvittavia rajoituksia ole mahdollista tehdä kaavoitus- tai rakennuslupaprosessissa tulisi arvioida hankkeen ympäristöluvan tarve myös tältä osin.

Arviointiselostuksessa on esitetty, että alueen ympäristöhäiriöiden tilannetta seurattaisiin asukaskyselyllä kaksi vuotta toiminnan alkamisen jälkeen. Tämä on perusteltu ja kannatettava esitys myös terveydensuojelun näkökulmasta.

Melun osalta terveydensuojeluviranomainen esittää, että hankealueella tehtäisiin voimaloiden käyttöönoton jälkeen tarkentavia melumittauksia lähimmissä häiriintyvissä kohteissa, riippumatta siitä tuleeko voimaloiden melua koskevia ilmoituksia tai ei. Mittauksilla varmistettaisiin melumallinnuksen paikkansapitävyys sekä olosuhde, josta ei aiheudu terveyshaittoja lähimmissä häiriintyvissä kohteissa.

Ihmisten elinympäristöön vaikuttavista muutoksista ja muista tuulivoimahankkeeseen liittyvistä asioista on tarpeellista kohdentaa alueen asukkaille säännöllistä, avointa ja proaktiivista tiedottamista sekä varata vuorovaikutusmahdollisuuksia useammassa eri kanavassa. Tuulivoimaloiden osalta erityisesti niiden rakentamisvaihe on elinympäristössä laajasti näkyvää, josta olisi perusteltua viestiä hyvissä ajoin. Hankkeessa olisi myös huomioitava, että alueella on runsaasti loma-asutusta, jossa muutokset ja häiriöt elinympäristössä koetaan usein voimakkaammin kuin vakituksessa asumisessa.

Päijät-Hämeen ympäristöterveys

Silja Mäkelä
Ympäristöterveysjohtaja

Jakelu

kirjaamo.hame@ely-keskus.fi

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue
PL 29
15141 LAHTI

Viite Lausuntopyyntönnä 19.2.2025, HAMELY/1002/2022

Tornimäen tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely, ABO Wind Oy

ABO Energy Suomi Oy on toimittanut Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaisen arviointiselostuksen Padasjoen kunnan alueelle suunnittelemastaan Tornimäen tuulivoimahankkeesta. Hämeen ELY-keskus on pyytänyt kalatalousviranomaiselta lausuntoa ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Kalatalousviranomaisen yhtyy arviointiselostuksen päätelmiin siitä, että kohdealue on kalataloudellisesti vähämerkityksellinen, eikä hankkeella on tähän vaikutusta. Rakennusvaiheen tuomat ongelmat kiintoaineen ja ravinnepitoisuuden väliaikaisen kasvun osalta alapuoliseen vesistöön vähäisen kielteisiä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt kalastusbiologi Ilkka Vesikko ja hyväksynyt johtava kalatalousasiantuntija Jorma Kirjavainen. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

Tämä asiakirja POSELY/1967/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POSELY/1967/2022 har godkänts elektroniskt

Hyväksyjä Kirjavainen Jorma 28.03.2025 13:55

Esittelijä Vesikko Ilkka 28.03.2025 12:53

Lausunto Tornimäen tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

Hämeen ELY-keskus pyytää lausuntoa (HAMELY/1002/2022) Tornimäen tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta. ABO Energy Suomi Oy selvittää enintään viiden uuden tuulivoimalan rakentamista Padasjoen Tornimäen alueelle.

Suunniteltujen voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 290 metriä. Suunniteltujen tuulivoimaloiden yksikköteho on noin 6–10 megawattia (MW) ja kokonaisteho on arviolta noin 30–50 MW.

Ympäristövaikutusten arviointimenettely on kaksivaiheinen menettely, joka muodostuu arviointiohjelma- ja arviointiselostusvaiheesta. Arviointiohjelmavaiheen jälkeen Padasjoen tuulivoimahankkeen voimalamäärä on vähentynyt kuudesta viiteen.

Päijät-Hämeen voimassa olevassa maakuntakaavassa suunnitellulle tuulivoima-alueelle tai sen välittömään läheisyyteen sijoittuvia kaavamerkintöjä ovat 110 kV voimajohto, pohjavesialueen raja-alue sekä maakunnallisesti arvokas maisema-alue.

Lausunnon valmisteluun on osallistunut suunnittelupäällikkö Kaisa Torri, puh 040 774 7060.

Päätös

Päijät-Hämeen liitto näkee hyvänä sen, että Tornimäen tuulivoima-alueen ympäristövaikutusten arviointiprosessi etenee. Tornimäen alue on tunnistettu tuulivoimalle soveltuvaksi alueeksi myös Päijät-Hämeen käynnissä olevaa maakuntakaavaprosessia varten teetetyissä tuulivoimaselvityksissä.

Päijät-Hämeen voimassa olevassa maakuntakaavassa merkitykseltään seudullisen tuulivoima-alueen koon alaraja riippuu tuulivoima-alueen sijainnista. Tornimäen tuulivoimahanke sijoittuu alueelle, jossa seudullisen tuulivoima-alueen koon alaraja on 10 tuulivoimalayksikköä. Tornimäen

Aluesuunnittelujohtaja

31.03.2025

§ 7/2025

alueelle suunnitteilla oleva viiden tuulivoimalan hanke on mahdollista toteuttaa ilman maakuntakaavassa osoitettua tv-aluemerkintää.

Lähimmäs hankealuetta sijoittuvan maakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen osalta Päijät-Hämeen liitto pitää laaditun maisemavaikutusten arvioinnin johtopäätöksiä asianmukaisina. Tornimäen hankealueen läheisyydessä sijaitsevan maisema-alueen, Pallitta-Tyllänmäen, erityispiirteissä korostuvat etenkin geologiset arvot. Pallitta-Tyllänmäen maisema-alueen geologisille arvoille ei aiheudu vaikutuksia Tornimäen tuulivoimahankkeesta.

Päijänteen valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen kohdistuvien vaikutusten osalta maisemavaikutusten arviointi ja havainnekuvauspaikkojen sijainnit jättävät toivomisen varaa ja tarkennustarpeita hankkeen myöhempisiin vaiheisiin. Huomioiden esimerkiksi Kelventeen harjusaaren virkistyskäytön määrä ja saaren asema osana valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta, olisi havainnekuva myös Kelventeen rannasta ollut aiheellinen.

Myös pohjavesiin kohdistuvien vaikutusten ehkäisyyn tulee kiinnittää erityistä huomiota hankkeen jatkosuunnittelussa. Sähköaseman osalta Päijät-Hämeen liitto pitää tarkasteltua sijoituspaikkavaihtoehtoa VEB parempana. Vaihtoehdossa VEB sähköasema ei sijoitu pohjavesialueelle.

Niina Ahlfors
Aluesuunnittelujohtaja

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.